

»Ura Njenega Veličanstva«

Da je Dragočajna tudi letoviški kraj, vam menda ni treba posebej praviti.

Ampak to vam pa gotovo ni znano, da je sam cesar Napoleon nekoč obiskal Dragočajno. To je bilo v tistih časih, ko so Francozi gospodarili v naši deželi.

Visokega gosta je spremljala tudi cesarica, ki se je nastanila v najlepši hiši v vasi, pri županu.

Za spomin je pustila cesarica gostoljubnim Dragočajncem dragoceno uro, ki je postala velika znamenitost za deset fara naokoli.

Takratni župan je dal v steno svoje sobe vzdati omarico in je vanjo postavil »uro Njenega Veličanstva«. Vse do današnjih dni se je ura ohranila, a lani osorej jo je nekdo — ukradel.

Bilo je baš na kresni večer.

Dragočajnci, med njimi župan Jernej Pokvečen in vsa njegova družina, so se zbrali na koncu vasi, kjer so zažgali velik kres.

Marsikatero modro so uganili župan in njegovi odborniki, strmeč v plapolajoči ogenj, a še več takih so pogruntali, da se je vsa zbrana soseska imenitno zabavala.

Nazadnje pa je prišlo najimenitnejše: skakanje čez žerjavico. Na to so vsi komaj čakali, zakaj smeha in krohotanja je bilo tedaj več ko dovolj.

Sam blagorodni gospod župan je prvi tvegala skok čez pojemajoči ogenj. Kakor je bil debel, pa je vendar po navadi odlično skočil, a tokrat je imel smolo in je čefnil z zadnjim delom telesa naravnost v žerjavico.

»Au!« se je zadril od bolečin, prestrašeni vaščani pa seveda brž na pomoč svojemu županu...

*

Medtem pa, ko so se veseli Dragočajnci zabavali ob kresu, reševali župana in skakali čez ogenj, so se pri njem doma godile čudne reči.

Skozi podstrešno okno je lezla moška postava, skočila na podstrešje, od tam pa po stopnicah v spodnje prostore.

Tolovaj se je znašel v županovi sobi. Prižgal je ročno svetilko in posvetil po stenah.

Zagledal je omarico, z enim skokom je bil pri nji, vzela iz nje uro in jo pobasal v culo. Tiho in po isti poti, koder je bil prišel, je tolovaj spet odšel.

Nato se je spustil za hišami pozarah in pritekla do nizke bajte ob gozdnem parobku.

Tam ga je čakal pajdaš.

»Imaš uro?«

»Imam; ampak nocoj ne bova vlekla tega naprej. Imava še dosti posla v sosednji vasi. Veš kaj, v tej bajti stanuje stara coprnica Pižmarka. Nocoj je bržkone ni doma, ker je menda odjezdila na Grmado, hahaha! Dedec pa tako popiva. Uro lahko skrijeva tamle v drvarnico; saj ni treba drugega, kakor nekaj polen premetati. Še preden se bo zdanilo, pa prideva po plen...«

Tako sta menila tolovaja, a delala sta račun brez — Pižmarke.

Ta je namreč čakala, kdaj se vrne njen mož od kresovanja, pa je tako v temi slonela ob oknu.

Nocoj, na kresni večer, pa je Pižmarko jezilo to, da je mož, preden je odšel, prislonil ob ognjišče brezovo metlo. S tem je hotel bržkone namigniti, naj bi žena zaja-

Bila je precej huda ženska in sta se z možem, ki je bil zidar, a hud prijatelj vinske kapljice, večkrat kar »brez besed skregala«.

Če je mož brez beliča v žepu prišel okajen domov, je žena namesto večerje tebi nič meni nič postavila predenj — skledo s kamenjem.

In še preden je mogel mož vse skupaj treščiti vanjo, je Pižmarka že izginila skozi duri.

Potem je bil mir do prihodnje sobote, plačilnega dne, ko se je Miha Pižmar spet napil.

In »prepir brez besed« se je ponovil, samo v drugačni obliki.

hala metlo in kot čarovnica pojezdila na Grmado.

»Le počakaj!« se je Pižmarka hudovala sama pri sebi, »tega ti pa ne prizanesem!«

Od tuhtanja še spati ni mogla in si je šla hladit glavo ob okno.

Ko je zaslišala govorjenje za bajto, je najprej mislila, da je mož.

Ko pa govorjenje le ni ponehalo in je Pižmarka zaslutila, da nekdo oprezuje okrog drvarnice, se je oglasila.

»Sapramiš — kdo pa je?« je na ves glas zakričala. Tolovaja sta se ravno pripravljala, da bi odtrgala

ključavnico z drvarnice. Tako sta se prestrašila, da sta na mah popustila vse in zbežala proti gozdu.

Pižmarka, ki je bila kaj korajžna ženska, pa na vso sapo ven.

Ob drvarnici je butnila ob nekaj, sklonila se, pobrala in nesla v bajto.

Prižgala je luč, razgrnila culo in obstrmela.

»Jej, to je pa ura — županova ura! Križ božji, tatovi so v bližini!«

Hitro je pozaklenila vrata in zaprla okno. Tudi luči ni ugasila in je komaj čakala, da pride mož.

Miha Pižmar se je res kmalu pribal domov.

»Odpri, stara!« je butal na vrata.

»Kolovratiš okrog, piješ«, ga je sprejela žena, »okrog bajte pa tatovi lazijo. Sram te bodil!«

»Ka-kakšni tatovi?«

»Kar poglej — tam imaš!«

Na mizi je ležala cula z ukradenim uro.

— Aha, stara me že spet draži — je pomislil precej okajeni Pižmar, se zazibal k mizi, zgrabil culo in jo, ne da bi pogledal, kaj je notri, z vsilo silo treščil ob tla.

»Ježeš, kaj si naredil!« je zavpila žena. »Županovo uro si razbil!«

Mož je postal pri priči trezen. Odgrnil je cunjo na tleh in — pomislite, med razbitim steklom in kolesjem so zažvenketali, se zasvetili lepi, zlati cekini!

Pižmar in njegova žena sta strmela, se čudila in kar samo se jima je smejalo.

»Kdo bi si mislil, kaj Miha,« je bila zdaj Pižmarka na mah vsa prijazna, »da je bilo v uri skrito tako bogastvo!«

Drugi dan sta se zakonca navsezgodaj odpravila z zakladom k županu, ki tatvine še opazil ni bil. Ko je zgovorna Pižmarka vso stvar z ukradenim uro razložila, se je župan kar sesedel na stol, a takoj spet — odskočil. (V presenečenju je namreč pozabil na pekoče bolečine, ki jih je zadobil prejšnji večer.)

Ampak cekini so Dragočajncem presneto prav prišli.

Na pobudo župana so sezidali tak hotel, da ga vsakdo občuduje, kdor pride tja. Je namreč pritliččen in brez vrat, ker so jih zidarji pozabili vzdati.

A do zdaj se občinski možje še niso mogli zediniti, ali naj vrata naknadno vzdajo ali ne.

Ker — pravijo nekateri — da je tak hotel velika privlačnost in znamenitost za tujce.

Tudi »spominska ura« stoji spet na svojem mestu v omarici. Ne sicer ona prava, temveč tista, ki jo je po županovem naročilu naredil vaški — klepar.

Pod njo pa stoji napisano: ura Njenega Veličanstva.

Pa še nekaj: Miha Pižmar in njegova žena se od tistega kresnega večera nikoli več »brez besed ne kregata,« temveč samo z besedami, če se sploh še kdaj kregata. — Postala sta bolj prijatelja že zaradi cekinov, ki sta jih še nekaj našla v bajti pod klopjo in si jih kar obdržala — za spomin.

Kakor vidite, je »ura Njenega Veličanstva« prinesla Dragočajni velik napredek in blagostanje.

Kdor pa o vsem tem dvomi, ali celo ne verjame, naj pride tja in naj se sam prepriča...